

KUI PALJU LINDE ON SALGAS, PARVES?

Valdur P a a k s p u u

Kummaline on lugeda sõnumeid, kus kirjeldatakse viie-isendilise linnuparve käitumist või saajaisendilise salga lennu-maneere. Ometigi lõi prof. E. Kumari selles osas "korra majja" juba 1956. a. maikuu. Lugu ise oli järgmine.

Ühel maikuu keskepaiga väga ilusal ja soojal päeval sõitsime ZBI "Molotoviga"¹ Puhtusse. Pr. Käärrik õrnema soo ainsa esindajana istus kabiinis, prof. Kumari (siis vist veel paljalt doktor) ja kaks äsja III kursuse bioloogiatudengiteks ülendatud - Leo Aumees ja allakirjutanu - kastis. Nagu alati taolistel puhkudel, käis pingeline vaatlustegevus, õpetamine ja treening. Harjutasime parasjagu linnuseltsingute arvulise suuruse hindamist kiirmeetodil. Võrtsjärve ääres Oiu kandis istus telefoniliinil trobikond kuldnokki, mille suuruseks leppisime lõpuks kokku umbes 60 isendit. Tekkis kohe küsimus, kas see on salk või parv (sel päeval polnud nii suuri kogumeid veel ette tulnud ja nende kuulumises salkade kilda polnud meil mingit kahtlust). Ja siis Eerik Kumari otsustaski, et salgad olgu kuni 50 isendit suured; kõik need kogumid, kus on üle 50 linnu, on parved. Ilmselt oli tal juba varem selge vahe salga ja parve vahel, kuid seni puudus see kindel arvuline piir, millest ülalpool on üks, allpool teine.

Nõnda võivad siis olla väikesed, keskmise suurusega ja suured salgad; sama lugu on parvedega. Kuid on olemas ka väga suuri ja koguni hiigelparvi (näiteks tutka hiigelparv 10 000 isendit Neidsaare luhas 1958. a. augustis - E. Kumari vaatlus). Ise olen seda süsteemi kasutanud juba ümmarguselt 35 aastat ja ta on mind tublisti aidanud. Kellel noortest meestest oma süsteemi pole, võib soojalt E. Kumari oma soovitada - ja teil on alati asjad paigas. Ja teil pole vajadust näiteks 5-isendilist luigesalka parveks ülendada.

¹ - veoauto.

* * *

How many birds form a flock?

There are two words with similar meanings in Estonian used in the meaning of a flock of birds. In 1956 Prof. E. Kumari proposed an arbitrary limit of 50 individuals in the way where more than 50 birds form a "flock" ("parv") and a smaller association could be considered as a "group" ("salk"). The size of a flock or a group of birds could be determined as a small, an intermediate or a large one.